

fig, dersom Ordene ikke gave nogen Anledning dertil. Jeg indrømmer gjerne, at der kan fremkomme Misforstaaelser, selv hvor der ikke er nogen tilstrækkelig Anledning dertil; jeg veed, at det ofte er vanskeligt at modarbejde den; men der er dog gjerne et eller andet Forhold paa en eller anden Maade med Hensyn til et eller andet Punkt, som giver nogen Anledning, og jeg mistjender ikke, at Ordene, saaledes som de i sin Tid ere komne ind paa Rigsdagen og oversførte i Fællesforfatningen, give nogen Anledning, saalænge man ikke omhyggeligt overveier Forholdet — men heller ikke længere. Saasnart man overveier Forholdet, troer jeg, at Budgetsagen staaer saa klar som Solens Lys. Lader os dog see, hvad det er, der er Spørgsmaal om. Den ærede Landsstingsmand har engang gjort en Bemærkning, som jeg i det Sammenhæng, hvori den da fremkom, paa ingen Maade kunde finde træffende, men som jeg i Almindelighed ikke alene maa underskrive, men endog maa bede fastholdt paa det Allerbestemteste, og det er den Bemærkning — som en anden æret Landsstingsmand (Madvig) ogsaa idag har omtalt — at man ikke kan begynde Aaret med Nul; dette gjælder iøvrigt ikke blot om Begyndelsen, men ogsaa længere hen, det gjælder heelt igjennem. Dersom man paa nogen Tid af Aaret stod med et Nul, for ikke at tale om et Minus, vilde det see meget ilde ud; det gjælder altsaa heelt igjennem. Da den Bestemmelse, hvorom der her er Tale, gaar ud fra, at der er et Minus, at et Tilskud er nødvendigt til Monarchiet fra Landsdelene, er det ogsaa indlysende, at dette Tilskud maa bringes tilveie itide. Dersom Regjeringsformen i Monarchiet var absolut, saa gif det jo meget let, saa vilde den, der havde den absolute Magt, efter eget Godtbefindende kunne sige: „det og det Tilskud maa til den og den Tid bringes tilveie fra Landsdelene;“ men saaledes er Forholdet jo ikke. Det er aldeles klart, at naar der finder en forfatningsmæssig Ordning Sted, er det umuligt, at de enkelte Landsdele selv skulde kunne bestemme, hvilket Tilskud de skulde yde til Dækning af Monarchiets Deficit. De 3 Landsdele kunne dog ikke selv afgjøre, hvilket Tilskud der skal bringes

tilveie; de kunne vistnok paasee, de kunne forbre, at Forfatningens Betingelser for Tilskudenes Tilveiebringelse ere tilstede, men selve den forfatningsmæssige Bestemmelse af Tilskudets Størrelse maa ligge hos den fælles Lovgivningsmagt. Saasnart der skal være en forfatningsmæssig Ordning af Monarchiets Pengesæsen, maa det være Kongen og Rigsraadet, der bestemme hele Budgettet for Monarchiet. Det maa, som jeg ved Sagens Forhandling paa et andet Sted (Folkethingstidsp. 1621) har sagt: „Nærmest være Rigsraadet og Kongens Regjering, som i Henhold til Fællesforfatningslovens § 53 anvender disse Bestemmelser, hvorefter det Beløb, hvormed Monarchiets Fællesudgifter overstige dets Fællesindtægter dækkes af de enkelte Landsdeles særlige Indtægter;“ det er denne Bestemmelse, som Rigsraadet i Forening med Kongens Regjering maa anvende. Den ærede Landsstingsmand meente vel, at det ikke var nogen vanskelig Sag at skjelne imellem, hvad der er Indtægt og hvad der er Udgift, som om der heraf kunde yledes Noget til at modbevise Nødvendigheden af en ordentlig foregaaende Budgettering. Ja, det seer jo ogsaa overordentlig let ud, det seer overordentligt populært ud; det lyder underligt, naar man siger, at det vilde være vanskeligt at afgjøre, hvad der er Indtægt og hvad der er Udgift. Naar man imidlertid har tænkt over Sigt, seer man let den store Vanskelighed, det ofte har at anvende Begreber, der lyde meget bekendte, paa de enkelte Tilfælde. Vi troe Alle at vide, hvad „Penge“ er, hvad „Værdi“ er, hvad „Bytteværdi“ er, hvad „Drugsværdi“ er, og dog veed den ærede Landsstingsmand jo meget vel, at de lyseste og skarpsindigste Hoveder have været i høi Grad uenige om at bestemme disse Begreber. Det kunde altsaa heller ikke være saa forunderligt, om den constitutionelle Budgettering i saa Henseende frembyder Vanskeligheder, som man ikke tænker paa, saasnart man blot tager Ordene „Indtægt“ og „Udgift“ i deres trivielle Betydning. Ja, i den trivielle Betydning vide vi Alle, hvad Indtægt er og hvad Udgift er; men naar man taler i det constitutionelle Budgetsbrug, veed